

Directe actie in de Polder

Op basis van de evaluatie van het eerste Nederlands Sociaal Forum is dit jaar het uitdrukkelijke doel geformuleerd om niet alleen te komen tot gezamenlijke analyses, maar ook aandacht te besteden aan het formuleren van alternatieven en gezamenlijke actiestrategieën. Desondanks is er in het hele programma heel weinig te vinden dat getuigt van een kritische reflectie over actievormen, hun werking en effect (zie voor uitzonderingen onze aanbevelingen op p.8).

Bij het beoordelen van actievormen wordt vaak een onderscheid gemaakt tussen minder en meer confronterende acties. Dit onderscheid is enigszins misleidend, omdat er vaak acties vergeleken worden die een heel verschillend doel hebben, namelijk directe actie of 'indirecte' actie. Een 'indirecte actie' heeft vaak alleen tot doel om onvrede te uiten, waarna de onderhandeling en verandering van zaken aan derden (vakbonden, de overheid, lobbygroepen, etc) wordt overgelaten. Denk aan petitie's, demonstraties en activiteiten rond verkiezingen. Directe actie richt zich op een directe belangenbehartiging doordat men zelf fysiek intervenieert.

Een goed voorbeeld zijn 'wilde' stakingen. Soms kan een directe actiestrategie zelfs zo ver gaan dat onderhandeling geheel afgewezen wordt en men zich richt op de toe-eigening van hetgeen als rechtmatig wordt beschouwt (denk aan de krakersters). Een succesvol recent voorbeeld waar door middel van directe actie geïntervenieerd werd zonder onderhandelende bemiddelaars is de strijd van Groenfront! tegen de kap van de Schinveldse bossen. Natuurlijk speelde de mate aan confrontatie hierbij een rol. Maar directe actievormen zijn altijd confronterend vanwege hun afwijzing van indirecte bemiddeling; dat is hun wezen. En het interessante is dat deze confrontatie eigenlijk heel simpel werkte: mensen gingen gewoon in de bomen klimmen en bleven daar zitten omdat ze vonden dat deze niet gekapt mochten worden voor de Awacs vliegtuigen.

Directe actiestrategieën zijn dus best simpel en ontstaan uit onvrede en het besef dat het beste wat er gedaan kan worden is je lot in eigen hand te nemen en direct te interveniëren in het proces waarover je ontevreden bent: of je nou een geschil met je bakker oplost, met de overheid, of met een multinational, het gaat erom dat je direct intervenieert zonder aanspraken te doen op een of andere bemiddelingsinstantie.

Waarom is het zo belangrijk om het op het Nederlands Sociaal Forum te hebben over directe actievormen? Nederland is bekend om zijn allesoverwoekerende poldermodel. Nu is het kenmerkend voor

indirecte actievormen dat het uiteindelijke initiatief wordt overgelaten aan professionele bureaucraten, maar in Luilekerpolderland verzandt elk protest ongetwijfeld als eerste en sneller dan in elk ander land in de wandelgangen van het zoveelste overlegorgaan, waardoor men de controle over zaken weer kwijt raakt, die men nu net juist terug wilde eisen.

De andersglobaliseringsbeweging is bekend geworden om haar niet alleen confronterende maar dus ook directe vormen van actievoeren. Laten we hopen dat we hier nog veel van terug zullen zien in Nederland!

Toen de oproer tegen neoliberale globalisering het licht zag - denk bijvoorbeeld aan de massale blokkade van de WTO-conferentie in Seattle eind 1999 - speelden traditionele politieke organisaties, politieke partijen voorop, geen rol van betekenis. Sterker nog; er bestond een algemeen gedeeld wantrouwen tegen deze 'oude structuren' die medeverantwoordelijk gehouden werden voor de stagnatie en impasse van links. Ze hadden meegewerkt aan het acceptabel maken van de neoliberale hegemonie. Het is bijvoorbeeld niet toevallig dat in de hallmarks van het WSF uitdrukkelijk gesteld wordt dat politiek partijen geen actieve rol binnen het WSF mogen spelen.

Er werd veel hoop gevestigd op nieuwe vormen van organisatie, zoals in decentrale netwerken waaraan veel verschillende groepen deel zouden kunnen nemen, met een breed scala aan actiemiddelen. Inmiddels zijn we nauwelijks zes jaar verder, maar lijkt het proces weer voor een groot deel terug naar af. Professionele en kapitaalkrachtige NGO's, vaak gesubsidieerd door hun overheden en met een sterk gematigde agenda hebben weer het voortouw en de partijen blazen in samenwerking daarmee weer danig mee in het orkest. Meer activistische groeperingen zijn weer in de marge gedrongen. Dat komt gedeeltelijk doordat de activistische sector er niet in geslaagd is om een geloofwaardig alternatief organisatie-model op te bouwen. Maar ook doordat de grote NGO's en partijen met al hun geld en kantoren vol vrijgesteld binnen dit soort netwerken makkelijk kunnen domineren. De uitdaging is dan ook nu om manieren te vinden om samen te blijven werken en toch de scherpte en militantie van het begin van de globaliseringsbeweging te behouden. Dat zullen we met z'n allen zelf moeten doen. Het bereiken van een gelukkig leven op deze aardbol voor iedereen is te belangrijk om over te laten aan de professionele ngo's, partijen en vakbonden.

De eerste stap naar een mediastrategie

Nieuws en informatie bepalen de opinie van mensen en je kunt je niet druk maken over een kwestie waar je nog nooit van gehoord hebt. Alleen wanneer mensen zelf vinden dat ze voldoende informatie hebben, vormen ze een opinie. Op basis van zo'n opinie kunnen ze eventueel ook in actie komen. En dat gebeurt natuurlijk alleen als het onderwerp aanspreekt en/of de eigen belangen raakt.

„Media maken“ is dus zeer verantwoordelijk werk. Streven naar het complete plaatje, hoor en wederhoor, geen laster, enzovoort. Je vormt immers de opinie van anderen.

En daar doet zich een sluipende, maar zeer alarmerende ontwikkeling voor: Ook nieuws en informatie wordt steeds meer gezien als economisch goed, wat je kunt verkopen en waar je zelfs mee kunt speculeren. En als de „rijke markt“ haar gang gaat, zijn binnenkort vrijwel alle media-organisaties van enig belang onderdeel van een handvol wereldwijde mega-mediabedrijven. Bedrijven die elkaar op leven en dood bevechten op het gebied van kijkcijfers, oplagen en reclameinkomsten. Dat is pas „globalisering in actie“.

„Entertainment rules“, informatie staat steeds meer in dienst van de omzet en ook de nieuwsafdeling moet zichzelf commercieel bedrijven. Niet omdat journalisten dat willen, maar omdat een media-organisatie alleen zo kan overleven, zo werkt onze wereldeconomie tegenwoordig. Daardoor verliezen de media wél hun traditionele rol als „verdedigers van de democratie“, „publieks-platform“ en „waakhond voor organisaties, bedrijfsleven en politiek“.

Slechts één voorbeeld: Hoe kan het dat de grootste ramp die de mensheid ooit over zichzelf uitriep, de veel te snelle klimaatverandering, gewoon voortwoekert? Dat zelfs regeringen zich verschuilen achter Kyoto, terwijl wetenschappelijk vast staat dat we minimaal tien keer meer moeten doen dan de Kyoto-afspraken, om onze nakomelingen een reële kans te geven?

Dat komt allereerst omdat de huidige massamedia hun verantwoordelijkheid niet meer (kunnen) nemen. En zo blijft de werkelijke ernst van de situatie buiten beeld.

Een andere wereld vraagt ander nieuws

Een rampzalige ontwikkeling, vooral voor mensen die nog wel een gat zien in deze wereld en graag wat over laten voor hun kinderen. „Of we in het nieuws aandacht kunnen geven aan jullie initiatief? Nou, misschien als je iets heel ludieks doet, dan plakken we dat aan het eind. Dan blijven er wat meer mensen hangen tijdens het reclameblok.“ En als je met enige zekerheid wat in het nieuws wilt krijgen, moet je toch wel Amnesty of Greenpeace heten.

Het probleem: hoe goed je ideeën, acties of alternatieven ook zijn, als te weinig mensen het horen is al je werk vergeefs.

De oplossing is even simpel als moeilijk. Iedereen die wat belangrijks te melden heeft, moet zelf aan de slag, met een nieuw gemeenschappelijk belang: mediastrategie. Dat begint bij het samen opbouwen, ondersteunen en voeden van nieuwe media, die onafhankelijk zijn van commerciële belangen. Een goed zichtbaar alternatief naast de commerciële media kan zelfs concurrerend zijn (het is maar de vraag „wat de consument echt wil“).

Stap 1: verzorg zelf nieuws na afloop

Er zijn veel stappen te zetten, onderweg naar een goede mediastrategie. Maar de eerste stap is de belangrijkste: verzorg zelf nieuws na afloop.

Reken er nooit op dat er iemand van de massamedia komt. Zelfs je (grote) demonstratie is niet mislukt als je het journaal niet haalt. Zorg zelf voor een goed verslag of slotpersbericht, zorg voor goede foto's, een webfilmpje of een podcast met interviews. En weet van te voren waar je dat kwijt kunt.

Vaak wordt vergeten het nieuws ook te verspreiden via de kanalen die gebruikt werden voor de aankondiging. Er is bijvoorbeeld op een mailinglist vele malen nieuws gemeld over een evenement dat eraan kwam, maar op de dag zelf is het ineens doodstil. Voor een boel mensen met interesse, die er niet bij konden zijn, is dat erg frustrerend. En een grote, gemiste kans om mensen geïnteresseerd te houden.

Hoe goed „eigen nieuws na afloop“ kan werken, zie ik regelmatig in de praktijk, bijvoorbeeld als webmaster van de Vredessite.nl. Van belangrijke vredes-evenementen vind je daar niet alleen de aankondiging, maar als het even lukt ook het nieuws, direct na afloop. Dat weten mensen al jaren en velen komen al dezelfde dag kijken of er nieuws is. Het aantal bezoekers is dan al snel tien maal hoger dan normaal.

Natuurlijk is de Vredessite een klein, niet professioneel medium en kunnen niet alle verwachtingen waargemaakt worden. En te veel organisaties verzuimen nog steeds na afloop nieuws te sturen. Maar het succes van de Vredessite toont wel een duidelijke behoefte aan.

Het werkt heel simpel: Mensen die zich betrokken voelen bij bepaalde onderwerpen, leren zelf hun nieuws te vinden. Of ze ook jouw nieuws vinden ligt aan jou.

Colofon

Forum tot de derde macht, heet dit krantje. Omdat we geen plat forum willen, maar een driedimensionale, met alles dat nodig is om daadwerkelijke verandering te bereiken. Maar ook omdat een forum is een forum is een forum. Het moet vooral dát zijn; een plek voor ontmoetingen, kruisbestuivingen en uitwisseling van (desnoods botsende) meningen en ervaringen. Het idee ervoor ontstond tijdens een workshop van „horizontale groepen“ op het 2.dh5-festival. Het krantje is in een oplage van 1000 exemplaren gemaakt. Met medewerking van: Regine, Jasper, Boyd, Jeroen, Kees, Kriss, Rob, Sylvia, Kenan. Druk: Extrapool. Layout: Michi.

Voor discussie: <http://lists.riseup.net/www/info/transparant.nsf>
Van veel stukken staan meer uitgebreide versies op de website www.globalinfo.nl

Het vierde Europese Sociaal Forum in Athene

Van 4 t/m 7 mei vond in Athene het vierde Europese Sociaalforum (ESF) plaats. Zo'n 35.000 mensen kwamen bijeen om deel te nemen aan ruim 275 workshops en seminars. Gezien de spanningen, ontstaan op eerdere ESF's rond de vraag hoe een forum georganiseerd moet worden en wie erbij betrokken mogen en moeten zijn, zou het forum in Griekenland een testcase worden om het evenwicht tussen 'horizontalen' en 'verticalen' te herstellen.

Positieve observaties

Opmerkelijk was er een groot aantal Oost-Europese en met name Turkse deelnemers. Dit laat de voordelen zien van een steeds wisselende locatie voor het ESF. Het bood mogelijkheden tot wederzijdse leerprocessen en concrete allianties. Verder was er een aantal belangrijke vakbonden voor het eerst direct betrokken bij de organisatie. Dit is misschien nog eens revolutionair maar getuigt toch van een heroriëntatie van de laatste jaren nogal starre vakbondspolitiek in Europa. Opvallend was verder dat de workshops uiteenlopende functies hadden en niet alleen informeren van aard waren, maar ook wilden reflecteren en analyseren, netwerken, gezamenlijke campagnes bedenken en aan alternatieven werken. De laatste twee gebeurden echter nog het minste.

Problematische punten

Allereerst bleken veel workshops inefficiënt georganiseerd. Mijns inziens lag dat vaak niet aan de structuur van het Forum zelf, maar aan de slechte voorbereiding door de betrokken groepen en organisaties. Er was geen duidelijke structuur voor de discussie na de inleidende praatjes, soms was er niet eens aan een gespreksleiding gedacht. Het slaan van bruggen naar concrete samenwerking werd er door bemoeilijkt. Een ander probleem was dat de onderwerpen en allianties waarvan het ESF-programma blijk gaf wel erg voorspelbaar waren. Het leek er een beetje op alsof de netwerken na drie eerdere ESF's al zijn gesmeed en weinig meer openstaan voor wederzijdse dialoog. Het zoeken naar gelijksoortigheid was kennelijk belangrijker dan de zoektocht naar allianties door verschillen heen.

Naast deze organisatorische kritiek op het ESF zijn er ook kanttekeningen bij de gehele organisatiestructuur. Het gaat dan bijvoorbeeld om de manier waarop grote internationale NGO's en trotskistische groeperingen de forumprocessen instrumentaliseren als platform voor hun zelfpresentatie en pogen door een hiërarchische organisatiewijze richting te geven aan deze diverse beweging. Ook dit keer is om die reden een aantal groepen uit het voorbereidingsproces gestapt om een onafhankelijk forum te organiseren naast het officiële ESF.

Autonome forums

Een ervan was de 'autonome speelplaats' en leek me het meest intrigerend omdat hier vanuit een duidelijke kritiek op het ESF een alternatief werd georganiseerd en tegelijkertijd nog steeds de mogelijkheden werden gezien die het ESF zelf biedt. Er was een eigen programma dat op de speelplaats werd aangeboden, maar dat was meer gericht op praktische vaardigheden en discussie over actiestrategieën. Het basisprincipe van de autonome speelplaats was zelforganisatie, en dat betekent dus dat de organisatie van kook-, schoonmaak- en afwastaken in handen van iedereen lag. Op die manier ontstond er onmiddellijk een vertrouwde sfeer. De evalueerders van de speelplaats was tamelijk zelfkritisch en er werd vooral gekeken naar wat er geleerd kan worden voor de toekomst. *

De twee walletjes van de polder

Vanuit het buitenland wordt vaak met verbazing gekeken naar de politieke rust en gelatenheid in Nederland. Men vindt het maar raar dat, terwijl Nederland een van de rijkste en machtigste landen op aarde is en thuishaven van een aantal van de grootste multinationals, de linkse beweging nauwelijks aan de poort rammelt.

De belangrijkste verklaring hiervoor is het beroemde poldermodel, waarbinnen de politieke elites afspraken maken. Zo wordt er 'consensus gecreëerd' tussen politieke groeperingen, het bedrijfsleven

en grote ngo's en vakbonden. Het poldermodel heeft natuurlijk zo z'n voordelen: de 'strijd' wordt tamelijk 'beschaafd geregeld' en iedereen blijft vriendelijk tegen elkaar. Maar het heeft vooral erg veel nadelen: het werkt sterk depolitiserend doordat politieke tegenstellingen stelselmatig onder het kleed geschoven worden; het bevordert hiërarchie (stort maar een tientje en laat het verder maar aan de vertegenwoordigers over) en het laat de oorzaken onaangetast. Het is geïnstitutionaliseerde achterkamertjespolitiek, waar oncontroleerbaar gelobby de boventoon voert. Maar het ergste is dat het vooral de conservatieve krachten en ondernemers dient, die prima weten om te gaan met de ongeschreven regels van het poldermodel. Denk aan de 'paarse' jaren negentig, waarin de neoliberale opmars

plaatsvond, met volledige instemming en medewerking van de vakbeweging en al die grote ngo's.

Het is merkwaardig hoe dezelfde organisaties even makkelijk aanschuiven bij een netwerk dat juist is ontstaan om de neoliberale en kapitalistische verschrikkingen te bestrijden en te vervangen door fundamentele alternatieven. Ze geven daarbij nauwelijks blijk van (zelf-)kritiek op het eigen beleid van de afgelopen jaren. Alsof ze de tegenbeweging alleen willen benutten om de schijn van politieke strijd te verkrijgen, zonder wat aan hun praktijk te veranderen. Nog ernstiger is het feit dat ze hun macht aanwenden om de verfoeide polderspelregels aan het forum op te dringen. Daarmee dreigen we weer geheel terug te zakken in het troebele elitaire privatiseringsmoeras van de jaren negentig.

Zo ver is het natuurlijk nog niet. Op het forum bestaat nog ruimte voor eigen inbreng en discussie. Maar er zou meer ruimte moeten zijn om te praten over de vervelende kanten van de polder en de oorzaken van de problemen. Ook moet er af en toe nagedacht worden over de grenzen van het project. Naast zo groot mogelijke breedheid moet het project ook ten doel hebben om efficiënt verzet tegen de heersende machten te helpen doen ontstaan. De oorspronkelijke uitgangspunten (zie de internationale hallmarks) zouden voorop moeten staan, in plaats van de tamelijk lege beginselverklaring die het NSF hanteert. Het forum moet een plek zijn voor open en kritische reflectie op de Nederlandse polder, met als doel effectieve strategieën te bedenken om die om te toveren in een oase waar het voor iedereen goed toeven is. Nooit meer paars!

(Discussie over dit voorstel staat centraal op het seminar op zondag: WSF/NSF: Waartoe en Waarheen? 13.30-14.45 (A3))

* Een uitgebreide versie van dit artikel staat op www.globalinfo.nl

Iran: Nieuw sabelgekleter met vérgaande gevolgen

De donkere wolken beginnen zich nu samen te pakken boven Iran en een volgende oorlog dreigt zich aan te dienen. Angstaanjagende patronen lijken zich weer te herhalen: de oorlogstaal zwelt aan, elk aanbod tot diplomatieke oplossing van de kant van het Iraanse bewind wordt hooghartig van de hand gewezen door de westerse mogendheden. Op maandag 12 juni vindt er in het Broeinest (Plantage Doklaan 12 Amsterdam, 20.00 uur) een informatieavond over de naderende crisis plaats. Deskundigen van Amok en TNI zullen informatie geven over de stand van zaken; hoe reeel is de dreiging van een aanval? En wat zijn de mogelijke gevolgen daarvan? Maar ook willen we bespreken wat we kunnen leren van alle acties om de oorlog tegen Irak tegen te houden. Want ondanks de omvang van de anti-oorlogsbeweging is dat niet gelukt. Is er een betere strategie denkbaar? Kunnen we deze keer voorkomen dat de acties de vorm aannemen van het platste anti-americanisme? Is het bovendien mogelijk om je tegen een aanval te verzetten zonder de onderdrukking van de bevolking in Iran zelf te negeren? (meer info: www.broeinest.info)

Workshop over het belang van het werk van Louis Sévéke

Louis Sévéke is op 15 november 2005 in Nijmegen vermoord. Hij stond bekend door zijn strijd tegen de politie en de AIVD/RID. Een belangrijk element van zijn werk was het ondersteunen van activisten en mensen in de marge van de samenleving. Louis was onder andere verbonden aan het Onderzoeksbureau Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (OBIV), de vereniging Steunpunt Inzage PID-Nijmegen en hij was juridisch adviseur van daklozen en krakers. Verder was Louis actief in de Werkgroep Klachten Politieoptreden. Hij publiceerde diverse artikelen, boeken en in NRC Handelsblad, Trouw en Vrij Nederland. In deze workshop gaan we in op het belang van de juridische strijd en onderzoek naar politie en inlichtingendiensten dat Louis verrichtte voor sociale bewegingen.

De workshop is op zaterdag 12.45, in zaal T18 o.d.t.
Workshop over het belang van het werk van Louis Sévéke
Organisatie: Buro Jansen & Janssen

Gewetensnood van het westen

In de idealistische jaren '60 werd een beroep gedaan op jongeren zich in te zetten voor een betere wereld. Het mondiale Zuiden bezat in 1960 4,2% van de rijkdom op deze wereld. In 2004 bezit het Zuiden 4,1% van de totale rijkdom. Ondanks al het idealisme is de rijkdom niet eerlijker verdeeld. De non-gouvernementele organisaties die in de jaren '60 en '70 ontstonden hebben de werkwijze van het heersende blanke westerse systeem overgenomen. Vertegenwoordigers van deze organisaties regelen nu de WSF's, ESF's en NSF's.

Verandering binnen of van het systeem

Grote NGO's zijn veelal onderdeel van het westerse systeem geworden. Als zodanig helpen zij dit overleefd te houden door de onrechtvaardigheden ervan minder erg te laten lijken en protest te kanaliseren in (financiële) solidariteit. Een NGO kan kritiek leveren, maar is organisatorisch en financieel vaak afhankelijk van het huidige kapitalisme.

Het verzet daarentegen dat de onrechtvaardigheden in de wereld beschouwt als uitvloeisel van het systeem en daarom een verzet is tegen het systeem, stelt de organisatie van deze samenleving ter discussie.

Elites

De jaren tachtig luidden een periode in van transnationals, topmanagers, topambtenaren en elites in politieke partijen. In dit systeem dienen mensen carrière te maken om bij de leidinggevende elites te kunnen horen. In het mondiale Zuiden hebben de V.S. en andere westerse mogendheden een elite aangesteld en in het zadel gehouden om de westerse belangen door te zetten. Regeringen en ondernemingen onderhandelen met de elites van vakbonden, NGO's, werkgevers en andere maatschappelijke organisaties. Politieke partijen in het westen zijn het toonbeeld van elitevorming. In een dergelijke maatschappij heeft slechts een kleine groep inzicht in procedures, documenten en financiën.

NSF: een structureel voorbeeld

Eliteorganisaties hebben moeite met 'democratie'. Wanneer een willekeurige groep op een (basis-)democratische wijze werkt, gaan vertegenwoordigers van elites deze werkwijze kleineren en in twijfel trekken. NGO's hebben soortgelijke problemen met de plenaire vergaderingen van het NSF. De coördinatiegroep voert besluiten van NSF-bijeenkomsten niet uit of verandert deze zonder nadere mededeling. Plenaire bijeenkomsten worden hinderlijk gevonden, en ambtelijke elites hebben immers geen ervaring met democratie. De coördinatiegroep als elite bepaalt de agenda en op de achtergrond doen (zich niet verantwoordende) bestuursleden uit NGO's mee in de besluitvorming.

Een andere democratie

De eerste stap zou kunnen zijn niet langer mee te doen aan de elitesamenleving. De enige wijze waarop transparantie bereikt wordt is de invoering van een basisdemocratie. Dan kunnen vormen ontstaan die basisdemocratische principes hanteren. Eerst dan is er sprake van een levenslang leerproces. Dan kan het systeem van vernietiging van de aarde omgezet worden in een systeem waarbij het instandhouden van leven voorwaarde is voor het voorzien in de levensbehoeften van iedereen.

<i>dag in dag uit word je elke dag een dag ouder dat is niet meer geldig voor jou Louis</i>	<i>ik geloof en ik zie dat iedereen blij is met de aanwezigheid van de vonk dat is voor jou niet meer geldig</i>
<i>15 november 2005 begint de rauwheid beetje angst alle monden dicht maar dichte monden worden ook oud</i>	<i>ik heb nooit dag gezegd jij bent nog steeds elke donderdag in de Onderbroek</i>
<i>iedereen heeft lef maar de vonk is ver weg toch voelt iedereen dat de vonk bestaat</i>	<i>wij spreken nog steeds voor vrede en mensenrechten mei 2006 - Kenan Sancaar</i>

Sociale forums in perspectief

De sociale forums lijken voor veel organisaties in het westen als een soort reddende engel uit de hemel te zijn neergedaald. Aan het einde van de uitzichtloze jaren '90, waarin alleen nog neoliberale politiek leek te bestaan en alle linkse organisaties in een diepe crisis zaten, brak plotseling een opstandig spectrum door, dat de westerse ondernemersopmars een halt toeriep, of dat in ieder geval met alle middelen is gaan proberen.

Er is veel geschreven over het ontstaan en de achtergrond van de moderne globaliseringsbeweging (1), in dit beperkte krantje is weinig ruimte om daar veel over uit te weiden. Maar over het algemeen erkent iedereen dat twee factoren belangrijk waren om de zo welkome doorbraak te creëren. Ten eerste hebben massale bewegingen in het Zuiden het voortouw genomen; denk aan de Zapatistas in Mexico, de boer(inn)en tegen de Narmada-stuwdam in India en de landloze boer(inn)en in Brazilië. Ten tweede dat directe actie - zeker in het rijke westen zelf - onontbeerlijk was. De gebeurtenissen tijdens de WTO-top in Seattle eind 1999, waren niet zozeer opzienbarend omdat er zoveel mensen aan deelnamen (grotere demonstraties eerder werden vaak helemaal geen nieuws meer) maar omdat ze de conferentie daadwerkelijk blokkeerden en zich niet door de gewelddadige politie lieten verjagen. Het was geen spontaan gebeuren, maar was goed voorbereid, onder andere doordat groepen demonstranten zich maanden van te voren trainden in het weerstaan van politiegeweld. De groepen die dat deden, zoals het Direct Action Network, waren afkomstig uit onder meer de radicale milieubeweging die in de jaren negentig tegen de stroom in doorging was. In Europa waren dat groepen als Reclaim the Streets, eco-activisten, mensen uit de no-borderbeweging en de Italiaanse Witte Overals.

De blokkades en demonstraties - in de periode voor en na Seattle waren er vele in snel tempo over de hele wereld te zien - waren het werk van een decentraal netwerk waarin uiteenlopende organisaties samenwerkten en ruimte was voor veel verschillende gezindten.

Vanuit verschillende kanten is geprobeerd 'structuur' in dat netwerk te krijgen en dat bepaalde richtingen op te manoeuvreren. De organisatie van het eerste WSF in januari 2001 in Porto Alegre was zo'n poging. Het werd parallel aan het World Economic Forum in Davos gehouden. Dat was misschien symbolisch goed gekozen, maar sinds een paar jaar probeerden actievoerders juist ook daar aan de heersenden der aarde verzet te bieden. Door daar (geografisch) afstand van te nemen, werd ervoor gekozen om 'de directe confrontatie met de macht' uit de beweging te halen en meer te richten op alternatieven voor de neoliberale globalisering en gezamenlijke campagnes.

De aantrekkingskracht van de forums bestaat er juist in dat de afwijzing van het neoliberalisme wordt vertaald in een positieve en net zo mondiale boodschap, namelijk 'Een andere wereld is mogelijk'.

Daardoor kwam het forum wel de agenda ten goede van meer gematigde, hervormingsgerichte organisaties. Dat voor de beloofde 'andere wereld' ook gestreden moet worden werd door een deel van deze groepen snel vergeten. De beslissing om het WSF te organiseren werd genomen door een select gezelschap uit de wereld van de grote NGO's. Gelukkig bestond ook daarbinnen genoeg steun voor een open, netwerkachtige benadering die veel ruimte liet voor uiteenlopende stromingen. Daarom werd het forum-idee als zoektocht naar netwerken en alternatieven snel vertaald naar regionale, nationale en zelfs lokale fora.

Desondanks werd het forumgebeuren, naast veel geslaagde bijeenkomsten, ook het toneel van getouwtrek

om vorm en richting dat nog steeds voortduurt. In dat proces worden ook groepen uitgesloten; nadrukkelijk of subtiel. Het Wereldsociaalforum is geen neutraal proces, de belangen zijn immers groot (2). Systeemondersteunende en kapitaalcrachtige ngo's en vakbonden willen het netwerk bijvoorbeeld gebruiken om te pogen een achterban terug te winnen en dogmatische marxistische groepen willen het benutten om ouderwets de voorhoede van de massa's te vormen. Ook politieke partijen en regeringen (in de oorspronkelijke hallmarks nog nadrukkelijk uitgesloten van actieve deelname) zijn in toenemende mate actief op de forums. Het is de kunst om het forumgebeuren open en transparant te houden, zonder geheime agenda's en manipulaties. En het is evenzeer de kunst om genoeg van de radicale en bevrijdende elementen uit de begintijd over te houden, om te voorkomen dat we weer terugzakken in de machteloze toestand van de jaren negentig. Waarom dat juist in Nederland belangrijk is, wordt elders in deze krant uiteengezet.

Noot:

- 1) Denk bijvoorbeeld aan boeken als *Challenging Empires* (Peter Waterman, red.), *One No, Many Yesses* (Paul Kingsnorth), *Globalize Liberation* (David Solnit, red.), *Naming the Enemy* en *Global Revolt* (beide Amory Star) of *Battling Big Business* (Eveline Lubbers, red.).
- 2) Ook analyses van de ontwikkelingen binnen de forums vullen ondertussen een aardige boekenkast. Kritiek op ondoorzichtige besluitvorming en 'horizontale' praktijken wordt niet alleen teruggevonden bij radicalere buitenbeentjes, maar ook bij mensen die tot de kern van de oorspronkelijk initiatiefnemers behoorden (zoals de Sousa Santos, Michael Albert, Peter Waterman, Naomi Klein, etc.).

Een ieder heeft het recht op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon. (Art. 3)

Een ieder heeft het recht om in andere landen asiel te zoeken én te genieten tegen vervolging. (Art. 14)

Een ieder heeft het recht zich vrijelijk te verplaatsen en te vertoeven binnen de grenzen van elke staat. (Art. 13.)

Hoewel Nederland de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens heeft ondertekend, gaan we dankzij Verdonk zo niet om met vluchtelingen, asielzoekers, uitgeprocedeerden en ongedocumenteerden. Migranten en vluchtelingen worden door de staat aan een rigide selectie onderworpen. Sommigen worden bruikbaar geacht en ingezet als arbeidskracht, tijdelijk dan wel blijvend en die gedwongen tot integratie. Het merendeel wordt echter niet nuttig geacht, afgewezen en vervolgens gedeporteerd of geïlegaliseerd. De „illegalen“ worden uitgesloten van alle voorzieningen, uitgebuit in bedrijven en opgejaagd door de politie. Na arrestatie volgt opsluiting, deportatie of dumping in de illegaliteit. Het beleid is seksistisch: vrouwen worden zelden als politiek vluchteling erkend en de meesten krijgen slechts een afhankelijke verblijfsvergunning waardoor ze gedwongen worden om jarenlang bij hun man te blijven.

De overheid probeert de migratiebeheersing voortdurend effectiever te maken. Daarvan getuigen de invoer van het soft-nummer, de Koppelingwet, de nieuwe Vreemdelingenwet, de bouw van steeds meer illegalenbajessen, de razzia's, de identificatieplicht, de gedwongen integratie en ook de „vrijwillige“ terugkeer. In een poging dat beleid te rechtvaardigen komen politici en opiniemakers met allerlei fabels over „illegalen“ en „allochtonen“.

Minister Verdonk bepaalde in 2004 dat, op basis van een eenmalige regeling, 2334 uitgeprocedeerde asielzoekers alsnog een verblijfsvergunning krijgen. De overige van de in totaal 26.000 uitgeprocedeerde asielzoekers worden uitgezet via vertrek- en uitzetcentra. Er wordt door gemeenten geen noodopvang meer geregeld. Tegelijkertijd voerde zij strengere regels in op het gebied van integratie, zoals verplichte inburgeringscursussen voor oud- en nieuwkomers, maatregelen om spreiding in wijken te bevorderen en eisen aan de oprichting van scholen..

Steeds meer gemeenten weigeren mee te werken aan het beleid van Verdonk. Utrecht en Tilburg weigeren meerderjarig geworden Alleenstaande minderjarige Asielzoekers in de illegaliteit te laten verdwijnen. De protesten tegen Verdonk en haar beleid zijn talrijk en nemen in aantal toe. Steeds meer mensen nemen het heft in eigen handen, negeren het walgelijke beleid en helpen medemensen

Zo bijvoorbeeld Van Harte Pardon Wageningen (VHPW) dat zich op de volgende zaken richt:

- Bijhouden wat er gebeurt met uitgeprocedeerden om iedere vorm van Stille Aftocht te voorkomen.
- Een mobiele Telefoon Pardon met een goed geïnstrueerde achterwacht die 24 uur per dag bereikbaar is voor mensen die in

nood verkeren doordat de Vreemdelingendienst hen wil weghalen. In principe zijn er ook mensen die dan bereid zijn direct een eerste steungroep te vormen. Verschillende vluchtelingen zijn inmiddels begeleid bij stempelen of terugkeergesprekken. Begeleiden betekent: vluchtelingen steunen in hun problemen met de uitvoerders van Verdonks verwijderbeleid.

- Verzet tegen uitzettingen. De Vreemdelingenpolitie komt steeds vaker mensen weghalen. Er vormt zich dan spontaan een steungroep, er wordt alarm geslagen, zijn vluchtelingen-hulporganisaties en B&W ingeschakeld, wordt soms de
- Fel verzet tegen de achterdeur- en intimidatiepolitiek van de Vreemdelingenpolitie. Deze wekt enorm veel angst. Transparantie is vereiste nummer 1 en onverwachte bezoeken en dreigementen aan het adres van de asielzoekers zijn volstrekt ontoelaatbaar, grenzen bijna aan staatsterreur.

Organisaties voor vluchtelingen en ongedocumenteerden:

- www.defabel.nl - De Fabel van de Illegaal - Leiden
- www.squat.net/onbegrensd - Onbegrensd - Arnhem
- www.breedpardon.nl - Platform voor een Breed Pardon - Nijmegen
- www.vindb.nl - Vluchtelingen in Nood - Den Bosch
- www.stil-utrecht.nl - Steunpunt Illegalen - Utrecht
- www.askv.nl - Amsterdams Solidariteits Komitee Vluchtelingen
- www.geenkindindeccl.nl
- www.aftellentotheypardon.nl
- www.eenroyaalgebaar.nl
- www.home.wanadoo.nl/werkvlucht/vrij
 - Werkgroep Vluchtelingen Vrij - Noord-NI
- www.vluchtelingenindeccl.nl
 - Vluchtelingen in de Knel - Eindhoven
- www.2dekansvluchtelingen.nl
 - Stichting Opvang Tweede-kans Vluchtelingen - Maastricht
- www.zwolsplatformvoorhumaanasielbeleid.nl
 - Zwols Platform voor Humaan Asielbeleid - Zwolle
- www.stichtinglos.nl
 - Stichting Landelijk Ongedocumenteerden Steunpunt

1: Kinderen horen niet thuis in een gevangenis. Toch worden in Nederland kinderen steeds vaker en langer samen met hun ouders of alleen vastgezet in vreemdelingendetentie. Op dit moment alleen al zitten tientallen kinderen opgesloten! Het is slecht voor de gezondheid en ontwikkeling van kinderen om ze in een gevangenis vast te zetten. Ze horen op school te leren en goed onderdak te krijgen. Dat staat ook in het kinderrechtenverdrag waaraan Nederland en 191 andere landen zich officieel hebben verbonden.
www.geenkindindeccl.nl

2: Duizenden mensen die onder de oude vreemdelingenwet voor april 2001 asiel aanvraagden hebben anno 2006 nog steeds geen uitzicht op een normaal leven in Nederland. Velen drongen er in de afgelopen vijf jaar tevergeefs bij de regering op aan om deze groep een pardon te verlenen. Alleen door het pardon kan een einde worden gemaakt aan het menselijke drama dat zich aan het voltrekken is De Tweede Kamer besliste anders: uitgeprocedeerde 'oudewetters' moeten terugkeren. De overheid handelt in strijd met het internationaal recht wanneer ze in Nederland geboren en getogen kinderen dwingt te vertrekken. Het komt er nu op aan de mensen in staat te stellen om op een fatsoenlijke manier de tijd tot het pardon te overbruggen. Aftellen tot het pardon is een landelijke campagne.
www.aftellentotheypardon.nl
www.26.000gezichten.nl

*Aktiedagen / Campagnes / Bijeenkomsten
Vrijplaatsen / Actiegroepen / Netwerken / Media / en meer...*

Soms wordt wel eens vergeten dat dit soort forums slechts een van de vele plekken zijn waar (het praten over) de strijd om een andere wereld zich afspeelt. Gelukkig gaan intussen allerlei campagnes, acties en blokkades van topconferenties nog steeds door. Zo is er elk jaar weer flink veel gedonder rond de G8-top en EU-conferenties, over uiteenlopende lokale 'ontwikkelingsprojecten' van de Wereldbank of rond thema's zoals privatisering van diensten, gentechnologie, en noem maar op. Hieronder een greep daaruit. Ook een kleine verzameling links naar allerlei groepen, ontmoetingsplaatsen en initiatieven die een andere wereld in de praktijk brengen.

Pinksterlanddagen / 2-5 juni 2006 / Jaarlijkse anarchistische bijeenkomst in Appelscha, met veel workshops, cultuur, media en kampeerplaats / www.pinksterlanddagen.nl

Wereldwijde aktiedag tegen de G8 / 14 juli 2006 / Een oproep om overal in de wereld actie te voeren tegen de G8 en hun multinationals op de dag voor de start van de G8-conferentie in St. Petersburg / <http://g8-2006.plentyfact.net>

CASA meeting / 23-26 juni 2006 / jaarlijkse bijeenkomst van activisten, onderzoekers en academici om bruggen te slaan tussen onderzoek en activisme, met de thema's kunst en verzet, utopie, kennis, en directe actie / www.casa.manifestor.org

„Kamp Inski“ / 4-13 augustus 2006 / Anti G8 camping aan de Duitse Oostzeekust ter voorbereiding van acties tegen de G8-top die gepland is voor de zomer van 2007 in Heiligendamm / www.camp06.org

2.Dh5 - Samenscholing van activisten en wereldversleutelaars / 1-3 december 2006 / Op initiatief van het Bastanetwerk vond in januari 2006 de eerste editie van dit festival plaats. Hier werd gediscussieerd over strategie, methoden en technieken die een rol spelen in politieke activiteiten. Verslagen kun je vinden op de website. Inmiddels wordt alweer gewerkt aan een vervolg in november 2006 / www.2dh5.nl

Voor veel meer acties en leuke dingen kun je kijken op: www.aktieagenda.nl en www.radar.squat.net

Aktiecentra en vrijplaatsen

www.acu.nl	Utrecht
www.broeinest.info	Amsterdam
www.hetlandbouwbelang.com	Maastricht
www.driftig.org	Groningen
www.eurodusnie.nl	Leiden
www.infocentrumwageningen.nl	Wageningen
www.grotebroek.nl	Nijmegen
www.fortpannerden.nl	Doornenburg
www.multipleks.org	Leiden
www.verenigingontspoord.org	Den Bosch
www.vrankrijk.org	Amsterdam

Actiegroepen en netwerken

www.aseed.net	Andersglobalistische actiegroep
www.clonolel.nl	Clownelijk Loslopend Nederlands L.
www.foodnotbombs.net	Groepen die gratis eten bereiden
www.weggeefwinkels.nl	Hier heeft geld geen waarde
www.globalalternatives.nl	Alternatieven voor het neo-liberalisme
www.groenfront.nl	Radicale eko-activisten
www.koopniets.nl	Over niet-winkeldag in Nederland
www.omslag.nl	Werkplaats duurzame ontwikkeling
www.woonstrijd.org	Actiegroep Woonstrijd!
www.xminy.nl	Solidariteitsfonds

Info en blaadjes

www.devrije.nl	Anarchistische weblog
www.errorzine.org	Antikapitalistisch blad
www.flexmens.org	Over flexibilisering en precariteit
www.globalinfo.nl	Nieuws over de globaliseringsbeweging
www.indymedia.nl	Open nieuwssite van activisten
www.kraak-forum.nl	Alles over kraken
www.springstof.org	Radicaal blaadje uit Utrecht
www.stelling.nl/kleintje	Kleintje Muurkrant uit Den Bosch
www.vredessite.nl	Mediaplatform voor vredes-activisten

Mediawerkplekken

www.ddh.nl	Den Haag
www.puscii.nl	Utrecht
www.scii.nl	Amsterdam
www.zandbak.org	Leiden

Forum3 maakte de volgende selectie van leuke, interessante en resultaatgerichte workshops:

zaterdag 20 mei 11.00 - 12.15		
Directe solidariteit	Grassroots Projects, XminY, Noticias	T21
Gentech-landbouw: de stand van zaken	A Seed, XminY, Greenpeace	C16
Oorlog en media	Platform tegen de ‚Nieuwe Oorlog‘	T30
Utopisch socialisten	Werkgroep Utopisch Socialisten, CASA	T19
Inburgeringsplicht... een racistisch beleid	Platform Stop de Inburgeringsplicht	E4
zaterdag 20 mei 12:45 - 14:00		
Vertrekcentra, hoe werkt het, wat gebeurt er?	ASKV, St. Los, 26.000 gezichten	T26
EU: lobbycratie of democratie?	Corporate Europe Observatory	E4
Stop EPA's! De gevolgen van Europese vrijhandelsverdragen voor Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan	Both Ends, Novib, SOMO, ICCO, XminY	E1
Workshop over het belang van het werk van Louis Sèveke	Buro Jansen & Janssen	T18
zaterdag 20 mei 14.30-15.45		
Gentech-voedsel: wat te doen?	A Seed	E11
Het Wereld Sociaal Forum en de oproep van Bamako: Welke strategie voor de andersmondialiseringsbeweging?	Attac Vlaanderen, NIGD, XminY	T27
Wie voedt de wereld?	Platform Aarde Boer Consument, Boerengroep Wageningen, ea.	E4
zaterdag 20 mei 16.15-17.30		
Het Palestijnse verzet ondersteunen: gewelddoos actievoeren in Palestina	ISM Nederland, Nijmeegs Palestina Komitee	E12
Houd drinkwater publiek - ook over de grens	Corporate Europe Observatory	T27
Jongerenorganisaties en het Nieuw Links in Latijns-Amerika	Ojalá, jongerenorganisaties uit Brazilië en Bolivia	T26
What about the World Bank (english)	A SEED Europe	T24
zaterdag 20 mei 18.00-19.15		
Actieve solidariteit met Latijns-Amerika	Grassroots Projects	E6
Het einde van de parlementaire democratie	Nijmeegs Platform	T27
Rechten voor illegalen: wat kunnen we bereiken?	Stichting LOS, OKIA, Searchweb	T26
Toegang tot zorg	Nijmeegs Platform, Werkplaats Biopolitiek	T24
zaterdag 20 mei 20.00-21.15		
Alternatieven voor de WTO: hoe strategisch aanpakken	XminY, Voor de Verandering, SOMO, GATSplatform	E5
Creativiteit en activisme	Vrij Media Collectief	E9
Word correspondent voor de onafhankelijke media	onafhankelijke mediamakers uit verschillende vakgebieden	E11
zondag 21 mei 12.00-13.15		
Alternatieve media/media activisme: De weg vooruit!	Vrij Media Collectief	A6
zondag 21 mei 13:30-14:45		
Nooit meer kernenergie in Nederland!	Wise, FNV, St. Natuur en Milieu, Greenpeace	A2
WSF/NSF: waartoe en waarheen?	Forum3 en vele anderen	A3